



## SILABUS PREDMETA

1. **Studijski program:** Pravo – Opšte pravo
2. **Vrsta i nivo studija:** Osnovne akademske studije
3. **Naziv predmeta:** Privredni sistem
4. **Naziv predmeta na engleskom jeziku:** Economic system
5. **Nastavnik:** Sofija Radulović
6. **Status predmeta:** Izborni predmet na osnovnim akademskim studijama
7. **Broj ESPB:** 8
8. **Semestar u kojem se sluša:** Drugi semestar
9. **Uslov:** /

10. **Cilj predmeta:** Usvajanje temeljnih znanja o osnovnim pojmovima društvenog i privrednog razvoja zemlje, posebno iz oblasti funkcionisanja privrede, odnosno privrednog sistema. Predmet je koncipiran tako da ukazuje na odnos privrednog i političkog sistema, istorijski razvoj sistema SFRJ, SRJ, SCG i privrednog sistema Republike Srbije.

**11. Ishod predmeta:**

Očekuje se da savladavanjem programa predmeta student uspešno može da objasni, pokaže i ilustruje osnovne pojmove:

- društvenog i privrednog razvoja Republike Srbije uz oslanjanje na teorijsko znanje o istorijskom razvoju privrednih sistema SFRJ, SRJ, SCG i Republike Srbije;
- da ume da objasni ulogu privrednog sistema u ekonomiji Republike Srbije;
- da ume da prepozna i objasni razvojne probleme uslovljene neadekvatnim rešenjima iz oblasti privrednih sistema

**12. Osnovna literatura:**

- Milovanović, S. i Carić, M., Makroekonomija, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, 2020. godina

13. Dopunska stručna literatura i internet izvori:

14. **Broj časova aktivne nastave:** 60

15. **Teorijska nastava:** 4x15=60

16. **Praktična nastava / stručna praksa:** /

17. **Metode izvođenja nastave:** Usmena predavanja ilustrovana u Power Point-u, individualni i grupni radovi, interaktivni oblici nastave, prezentacije, diskusione grupe.

18. **Ocenjivanja i provere znanja:** maksimalan broj poena 100

Plan realizacije programa po nedeljama:

| R.B. | REDNI<br>BROJ<br>RADNE<br>NEDELJE | NAZIV TEMATSKE JEDINICE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | METODE IZVOĐENJA<br>NASTAVE (iz knjige<br>predmeta)                                                                                      | OSNOVNA LITERATURA<br>(navesti literaturu i strane iz<br>udžbenika koje se tog dana<br>obrađuju) | DODATNA LITERATURA I IZVORI<br>(stručna literatura, internet izvori,<br>zakoni i sl.) |
|------|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.   | prva<br>radna<br>nedelja          | <p>UPOZNAVANJE STUDENATA SA NAČINOM PREDAVANJA, OCENJIVANJEM I VREDNOVANJEM NJIHOVOG RADA</p> <p>MAKROEKONOMSKI CILJEVI</p> <p>PROIZVODNE MOGUĆNOSTI DRUŠTVA I NJIHOVI ČINIOCI</p> <p>ZAKON OPADAJUĆIH PRINOSA</p> <p>FUNKCIJE PROIZVODNJE</p> <p>OPORTUNITETNI TROŠAK</p> <p>INSTITUCIJE SVIOJINE</p> <p>TRŽIŠTE KAO EKONOMSKA INSTITUCIJA</p> | <p>Usmena predavanja ilustrovana u Power Point-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata</p> | <p>str. 17-37</p>                                                                                |                                                                                       |
| 2.   | druga<br>radna<br>nedelja         | <p>PONUĐA (pojam, odnos cene i ponuđene količine)</p> <p>FAKTORI KOJI UTIČU NA PONUDU NA TRŽIŠTU I CENOVNA ELASTIČNOST PONUDE</p> <p>TRAŽNJA (pojam, skala tražnje)</p> <p>FAKTORI TRŽNJE I CENOVNA ELASTIČNOST TRŽNJE</p>                                                                                                                      | <p>Usmena predavanja ilustrovana u Power Point-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata</p> | <p>str. 37-57</p>                                                                                |                                                                                       |

|    |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                   |                            |  |
|----|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|--|
|    |                       | RAVNOTEŽA PONUDE I TRAŽNJE I PROMENE PONUDE I TRAŽNJE I NJIHOV UTICAJ NA RAVNOTEŽU                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                   |                            |  |
| 3. | treća radna nedelja   | MONOPOLI (pojam, modeli)<br>OLIGOPOL<br>OBLICI MONOPOLA                                                                                                                                                                                                                               | Usmena predavanja ilustrovana u Power Point-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata | str. 57-74                 |  |
| 4. | četvrta radna nedelja | KRUŽNI TOK MAKROEKONOMIJE<br>BRUTO DRUŠTVENI PROIZVOD I NJEGOVI NEDOSTACI I DRUGI MAKROEKONOMSKI AGREGATI<br>ANALITIČKA OSNOVA AGREGATNE TRAŽNJE I PONUDE<br>AGREGATNA PONUDA I POTENCIJALNI PROIZVOD, KRATKOROČNA I DUGOROČNA AGREGATNA PONUDA, RAVNOTEŽA AGREGATNE PONUDE I TRAŽNJE | Usmena predavanja ilustrovana u Power Point-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata | str. 81-97<br>str. 101-120 |  |
| 5. | peta radna nedelja    | ISTORIJAT EKONOMSKIH KRIZA<br>FAZE POSLOVNOG CIKLUSA<br>SAVREMENI KAPITALIZAM I KRIZA<br>PREVIĐANJE PRIVREDNIH CIKLUSA<br>TEORIJE PRIVREDNIH CIKLUSA                                                                                                                                  | Usmena predavanja ilustrovana u Power Point-u, interaktivni oblik rada sa studentima uz diskusije i iznošenje mišljenja studenata | str. 285-300               |  |

|    |                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                   |                                  |  |
|----|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|--|
| 6. | šesta<br>radna<br>nedelja | FINANSIJSKO POSLOVANJE SA<br>INOSTRANSTVOM<br><br>IZVORI MEĐUNARODNE TRGOVINE<br><br>TEORIJA APSOLUTNE I KOMPARATIVNE<br>PREDNOSTI<br><br>ZAŠTITNE MERE ZA DOMAĆE PROIZVODE<br><br>ELEMENTI BILANSA MEĐUNARODNIH<br>PLAĆANJA<br><br>DEVIZNI KURS, TRŽIŠTE I MEĐUNARODNO<br>KRETANJE KAPITALA<br><br>MODELI PRIVREDNOG RASTA | Usmena predavanja<br>ilustrovana u Power Point-<br>u, interaktivni oblik rada<br>sa studentima uz diskusije<br>I iznošenje mišljenja<br>studenata | str. 303-332                     |  |
| 7. | sedma<br>radna<br>nedelja | ISTORIJSKI RAZVOJ EKONOMSKE MISLI<br><br>KARAKTERISTIKE EKONOMSKOG UČENJA<br>MERKANTILISTA I FIZIOKRATA                                                                                                                                                                                                                     | Usmena predavanja<br>ilustrovana u Power Point-<br>u, interaktivni oblik rada<br>sa studentima uz diskusije<br>I iznošenje mišljenja<br>studenata | str. 335-340<br><br>str. 343-357 |  |
| 8. | osma<br>radna<br>nedelja  | KLASIČNA EKONOMIJA-BITNE ODLIKE<br><br>MARKSISTIČKA EKONOMSKA MISAO<br><br>OPADANJE KLASIČNE EKONOMSKE NAUKE<br><br>NEOKLASIČNA ŠKOLA I KEJNZIJANSKA<br>EKONOMSKA TEORIJA<br><br>GLAVNE STRUJE SAVREMENE<br>EKONOMSKE MISLI                                                                                                 | Usmena predavanja<br>ilustrovana u Power Point-<br>u, interaktivni oblik rada<br>sa studentima uz diskusije<br>I iznošenje mišljenja<br>studenata | str. 357-382                     |  |

|     |                                |                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                   |              |  |
|-----|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|--|
| 9.  | deveta<br>radna<br>nedelja     | POTROŠNJA I ŠTEDNJA<br>TEORIJE FUNKCIJE POTROŠNJE (ŠTEDNJE)<br>INVESTICIJE                                                                                 | Usmena predavanja<br>ilustrovana u Power Point-<br>u, interaktivni oblik rada<br>sa studentima uz diskusije<br>i iznošenje mišljenja<br>studenata | str. 123-142 |  |
| 10. | deseta<br>radna<br>nedelja     | INVESTICIJE I ŠTEDNJA<br>INFLACIONI I DEFLACIONI JAZ<br>PRINCIP MULTIPLIKATORA I<br>AKCELERATORA                                                           | Usmena predavanja<br>ilustrovana u Power Point-<br>u, interaktivni oblik rada<br>sa studentima uz diskusije<br>i iznošenje mišljenja<br>studenata | str. 143-162 |  |
| 11. | jedanaesta<br>radna<br>nedelja | ISTORIJSKI RAZVOJ NOVCA<br>FUNKCIJA NOVCA<br>KARAKTERISTIKA NOVCA<br>VREDNOST NOVCA (unutrašnja i spoljna)<br>PROMENE U KUPOVNOJ SNAZI (vrednost<br>novca) | Usmena predavanja<br>ilustrovana u Power Point-<br>u, interaktivni oblik rada<br>sa studentima uz diskusije<br>i iznošenje mišljenja<br>studenata | str. 165-185 |  |
| 12. | dvanaesta<br>radna<br>nedelja  | PONUDA NOVCA<br>TRAŽNJA NOVCA<br>RAVNOTEŽA PONUDE I TRAŽNJE NOVCA<br>EKONOMSKA TEORIJA NOVCA                                                               | Usmena predavanja<br>ilustrovana u Power Point-<br>u, interaktivni oblik rada<br>sa studentima uz diskusije<br>i iznošenje mišljenja<br>studenata | str. 185-220 |  |

|     |                                |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                   |              |  |
|-----|--------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|--|
| 13. | trinaesta<br>radna<br>nedelja  | DRŽAVNI BUDŽET (prihod, rashod)<br>FISKALNA POLITIKA<br>EFEKAT ISTISKIVANJA<br>UTICAJ DRŽAVNOG DUGA NA EKONOMSKI<br>RAST                                                                                                                                                 | Usmena predavanja<br>ilustrovana u Power Point-<br>u, interaktivni oblik rada<br>sa studentima uz diskusije<br>I iznošenje mišljenja<br>studenata | str. 223-239 |  |
| 14. | četrnaesta<br>radna<br>nedelja | NEZAPOSLENOST (tražnja i ponuda rada,<br>okunov zakon, Teorijske osnove<br>nezaposlenosti)<br>NEZAPOSLENOST (vrste ili oblici<br>nezaposlenosti, prirodna stopa<br>nezaposlenosti)                                                                                       | Usmena predavanja<br>ilustrovana u Power Point-<br>u, interaktivni oblik rada<br>sa studentima uz diskusije<br>I iznošenje mišljenja<br>studenata | str. 243-260 |  |
| 15. | petnaesta<br>radna<br>nedelja  | INFLACIJA (istorijat, pojam, indeksi cena)<br>INFLACIJA (tri vrste inflacije, inflacija<br>tražnje)<br>INFLACIJA (inflacija troškova ili inflacija<br>šoka ponude, o efektima i posledicama<br>inflacije i merama za otklanjanje uzroka<br>inflacije)<br>FILIPSOVA KRIVA | Usmena predavanja<br>ilustrovana u Power Point-<br>u, interaktivni oblik rada<br>sa studentima uz diskusije<br>I iznošenje mišljenja<br>studenata | str. 260-281 |  |

## TEME ZA SEMINARSKE RADOVE:

- Seminarski rad izrađuje se na osnovu spiska orijentacionih tema i u konsultaciji sa predmetnim nastavnikom.
- Seminarski rad, u obimu od 10.000 do 15.000 karaktera, sa naslovnom stranom (naznaka Univerziteta i Fakulteta, naslov i vrsta rada, ime i broj indeksa autora, ime mentora, mesto i datum), kao i obaveznim zaključkom i spiskom korišćenih izvora (stručna literatura, pravni i internet izvori), dostaviti u papirnoj ili elektronskoj verziji. Uputstvo za pisanje seminarskih radova studenti mogu da preuzmu sa internet stranice fakulteta.

### Predlozi tema:

Navesti predloge tema po stavkama (broj predloga nije ograničen, ali treba da ih bude dovoljno da studenti mogu da biraju)

1. Tržište kao ekonomska institucija
2. Oportunitetni (alternativni) trošak
3. Institucije svojine
4. Ponuda
5. Tražnja
6. Monopoli
7. Bruto društveni (nacionalni) proizvod (GNP)
8. Agregatna tražnja
9. Agregatna ponuda
10. Ekonomske funkcije države
11. Makroekonomski ciljevi i instrumenti
12. Potrošnja i štednja
13. Investicije i štednja
14. Novac (funkcije, karakteristike, vrednost)
15. Ponuda i tražnja za novcem
16. Ekonomska teorija novca
17. Državni budžet
18. Fiskalna politika



19. Uticaj državnog duga na ekonomski rast
20. Nezaposlenost
21. Inflacija
22. Filipsova kriva
23. Privredni ciklus (faze)
24. Izvori međunarodne trgovine
25. Uticaj spoljne trgovine na proizvodnju
26. Elementi bilansa međunarodnih plaćanja
27. Devizni kurs, tržište i međunarodno kretanje kapitala
28. Modeli privrednog rasta
29. razvoj ekonomske misli
30. Uloga carina i kvota u zaštiti domaće proizvodnje

#### **PREDISBITNE OBAVEZE**

Nabrajanje predisbitnih obaveza:

1. Aktivnost u toku predavanja
2. Kolokvijumi
3. Seminarski rad

- način ispitivanja: Usmeni ispit, pismeni ispit.

- koje tematske jedinice su obuhvaćene ispitom/kolokvijumom

- način provere stečenih kompetencija

### NAČIN FORMIRANJA OCENE

| Predispitne obaveze         | Poena | Završni ispit | Poena |
|-----------------------------|-------|---------------|-------|
| Aktivnost u toku predavanja | 10    | pismeni ispit | 40    |
| Praktična nastava – vežbe   |       | usmeni ispit  |       |
| Kolokvijumi (I i II)        | 20    |               |       |
| Seminarski rad              | 30    |               |       |

## ISPITNA PITANJA:

1. Makroekonomski ciljevi?
2. Koje su proizvodne mogućnosti društva?
3. Ko su činioci proizvodnih mogućnosti društva?
4. Zakon opadajućih prinosa?
5. Koje su funkcije proizvodnje?
6. Šta je Oportunitetni (alternativni) trošak?
7. Institucije svojine?
8. Tržište kao ekonomska institucija?
9. Ponuda (pojam, odnos između cene i ponuđene količine)?
10. Faktori koji utiču na ponudu na tržištu i cenovna elastičnost ponude?
11. Tražnja (pojam, skala tražnje)?
12. Faktori tražnje i cenovna elastičnost tražnje?
13. Ravnoteža ponude i tražnje i promene ponude i tražnje i njihov uticaj na ravnotežu?
14. Monopoli (pojam, modeli)?
15. Oligopol?
16. Oblici monopola?
17. Kružni tok makroekonomije?
18. Bruto društveni (nacionalni) proizvod (GNP) i njegovi nedostaci?
19. Pored GNP, koji su ostali makroekonomski agregati (nabroj i objasni)?
20. Analitička osnova agregatne (ukupne) tražnje (pojam, komponente i promene)?
21. Analitička osnova agregatne (ukupne) ponude (pojam, šta utiče na agregatnu ponudu)?
22. Agregatna ponuda i potencijalni proizvod, kratkoročna i dugoročna agregatna ponuda, ravnoteža agregatne ponude i potražnje?
23. Istorijat ekonomskih kriza?
24. Faze poslovnog ciklusa?
25. Savremeni kapitalizam i kriza?
26. Predviđanje privrednih ciklusa?
27. Teorije privrednih ciklusa?
28. Finansijsko poslovanje sa inostranstvom?
29. Izvori međunarodne trgovine?
30. Teorija apsolutne i komparativne prednosti?
31. Zaštitne mere za domaće proizvode (carine i kvote)?
32. Elementi bilansa međunarodnih plaćanja?

33. Devizni kurs, tržište i međunarodno kretanje kapitala?
34. Modeli privrednog rasta?
35. Istorijski razvoj ekonomske misli?
36. Karakteristike ekonomskog učenja merkantilista i fiziokrata?
37. Klasična ekonomija-bitne odlike?
38. Marksistička ekonomska misao?
39. Opadanje klasične ekonomske nauke?
40. Neoklasična škola i kejnzijanska ekonomska teorija?
41. Glavne struje savremene ekonomske misli?
42. Potrošnja i štednja?
43. Teorije funkcije potrošnje (štednje)?
44. Investicije?
45. Investicije i štednja?
46. Inflacioni i deflacioni jaz?
47. Princip multiplikatora i akcelatora?
48. Istorijski razvoj novca?
49. Funkcija novca?
50. Karakteristike novca?
51. Vrednost novca (unutrašnja i spoljna)?
52. Promene u kupovnoj snazi (vrednosti novca)?
53. Ponuda novca?
54. Tražnja novca?
55. Ravnoteža ponude i tražnje za novcem?
56. Ekonomske teorije novca?
57. Državni budžet (prihodi, rashodi)?
58. Fiskalna politika?
59. Efekat istiskivanja?
60. Uticaj državnog duga na ekonomski rast?
61. Nezaposlenost (Tražnja i ponuda rada, Okunov zakon, Teorijske osnove nezaposlenosti)?
62. Nezaposlenost (Vrste ili oblici nezaposlenosti, Prirodna stopa nezaposlenosti)?
63. Inflacija (Istorijat, Pojam, Indeksi cena)?
64. Inflacija (Tri vrste inflacije, Inflacija tražnje)?
65. Inflacija (Inflacija troškova ili inflacija šoka ponude, O efektima i posledica inflacije i merama za otklanjanje uzroka inflacije)?
66. Filipsova kriva?

